

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 52/2553

ป.อ. มาตรา 269/5, 269/7

ป.วิ.อ. มาตรา 43

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้เบิกถอนเงินสดจำนวน 100,000 บาท ของผู้เสียหายที่ 2 ไป อันเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา 269/5 และมาตรา 269/7 เมื่อตามคำฟ้อง โจทก์ได้กล่าวบรรยายว่า จำเลยได้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคาร ช. ซึ่งได้ออกให้แก่ผู้เสียหายที่ 2 อันเป็นทรัพย์สินส่วนหนึ่งที่จำเลยได้ลักไปเพื่อใช้ประโยชน์ในการเบิกถอนเงินสด ถอนเงินสดจำนวน 100,000 บาท ไปจากวงเงินเครดิตของผู้เสียหายที่ 2 โดยมีขอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และธนาคาร ช. และยังมีคำขอท้ายฟ้องขอให้บังคับจำเลยคืนเงินจำนวนดังกล่าวด้วย ดังนั้น ย่อมแปลคำฟ้องของโจทก์ได้ว่า โจทก์มุ่งประสงค์ที่จะให้ลงโทษจำเลยฐานลักเงินของผู้เสียหายที่ 2 อยู่ด้วย เพียงแต่วิธีการลักเงินดังกล่าวก็โดยการนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไปเบิกถอนเงินสดผ่านเครื่องฝาก-ถอนเงินอัตโนมัติ นั่นเอง จึงเป็นความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์และความผิดฐานลักทรัพย์ด้วยแล้ว ซึ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา 43 บัญญัติให้พนักงานอัยการมีอำนาจขอให้เรียกทรัพย์สินหรือใช้ราคาแทนผู้เสียหายที่ 2 โจทก์จึงมีอำนาจขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแทนผู้เสียหายที่ 2 ได้

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (3) (8), 336 ทวิ, 269/5, 269/7, 91 และให้จำเลยคืนทรัพย์สินที่ลักไปแก่ผู้เสียหายทั้งสอง หากคืนไม่ได้ให้ใช้เงิน 64,200 บาท และคืนเงิน 100,000 บาท แก่ผู้เสียหายที่ 2 นับโทษจำคุกจำเลยต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญาหมายเลขดำที่ 1111/2550 ของศาลชั้นต้น

จำเลยให้การรับสารภาพ และรับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้รับโทษต่อ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 (3) (8) วรรคสอง, 336 ทวิ, 269/5, 269/7 เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน ให้เรียงกระทงลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ฐานลักทรัพย์ในเคหสถานโดยทำอันตรายสิ่งกีดกันสำหรับคุ้มครองบุคคลและทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะ จำคุก 6 ปี ฐานใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นที่ออกให้เพื่อใช้เงินเบิกถอนเงินสด จำคุก 3 ปี รวมจำคุก 9 ปี จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา กรณีมีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 4 ปี 6 เดือน ให้จำเลยคืนทรัพย์สินตามบัญชีทรัพย์สินถูกประทุษร้าย หากคืนไม่ได้ให้ชดใช้เงิน 64,200 บาท แก่ผู้เสียหายทั้งสองและเงินสดอีกจำนวน 100,000 บาท แก่ผู้เสียหายที่ 2 ส่วนคำขอที่ให้นับโทษต่ออันนี้ได้รับความว่าคดีดังกล่าวศาลยังไม่มีคำพิพากษา จึงไม่อาจนับโทษต่อได้ ให้ยกคำขอในส่วนนี้

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำขอของโจทก์ที่ขอให้คืนเงินจำนวน 100,000 บาทให้แก่ผู้เสียหายที่ 2 นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ที่โจทก์ฎีกาว่า โจทก์มีอำนาจขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแทนผู้เสียหายที่ 2 จำนวน 100,000 บาท ได้หรือไม่ ซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค 1 ยกคำขอโจทก์ในส่วนนี้โดยให้เหตุผลว่า โจทก์ไม่ได้ฟ้องว่าจำเลยลักเงินจำนวนดังกล่าวจากผู้เสียหายที่ 2 หรือกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งดังที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 โจทก์จึงไม่อาจขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแทนผู้เสียหายได้ เห็นว่า ตามคำฟ้องโจทก์ได้กล่าวบรรยายว่าจำเลยได้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารซีทีแบงก์ซึ่งได้ออกให้แก่นางสาวสุริมาศ ผู้เสียหายที่ 2 ซึ่งเป็นทรัพย์สินส่วนหนึ่งที่จำเลยได้ลักไปเพื่อใช้ประโยชน์ในการเบิกถอนเงินสด ถอนเงินสดจำนวน 100,000 บาท ไปจากวงเงินเครดิตของผู้เสียหายที่ 2 โดยมีขอบก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหายและธนาคารซีทีแบงก์ ดังนั้น คำฟ้องโจทก์ได้บรรยายถึงการนำเอาบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารซีทีแบงก์ซึ่งธนาคารออกให้แก่ผู้เสียหายที่ 2 ที่จำเลยลักไปจากผู้เสียหายที่ 2 ไปทำการถอนเงินสดจำนวน 100,000 บาท และยังมีคำขอท้ายฟ้องขอให้บังคับจำเลยคืนเงินจำนวน 100,000 บาท ด้วย ย่อมแปลคำฟ้องของโจทก์ได้ว่า โจทก์มุ่งประสงค์ที่จะให้ลงโทษจำเลยฐานลักเงินของผู้เสียหายที่ 2 อยู่ด้วย เพียงแต่วิธีการลักเงินดังกล่าวก็โดยการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เบิกถอนเงินสดผ่านเครื่องฝาก-ถอนเงินอัตโนมัติ นั่นเอง จึงเป็นความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์และความผิดฐานลักทรัพย์ด้วยแล้ว ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 บัญญัติให้พนักงานอัยการมีอำนาจขอให้เรียกทรัพย์สินหรือใช้ราคาทรัพย์สินแทนผู้เสียหายที่ 2 โจทก์จึงมีอำนาจขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแทนผู้เสียหายที่ 2 ได้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาโจทก์ฟังขึ้น

พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินจำนวน 100,000 บาท แก่ผู้เสียหายที่ 2 ด้วย นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1.

หมายเหตุ

การที่ลูกค้ามีเงินฝากในธนาคารแล้ว ขอใช้บริการบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารไปถอนเงินสดจากเครื่องฝาก-ถอนเงินอัตโนมัติ หรือกรณีขอสินเชื่อโดยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เบิกถอนเงินสดจากเครื่องฝาก-ถอนเงินอัตโนมัติ มีข้อวินิจฉัยว่าหากบุคคลอื่นเอาบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของลูกค้าไปเบิกถอนเงินจากเครื่องฝาก-ถอนเงินอัตโนมัติเอาเงินไป ใครจะเป็นผู้เสียหาย ระหว่างธนาคารกับเจ้าของบัตร ซึ่งจะมีผลต่อเนื่องไปถึงเรื่องขอคืนหรือชำระเงินคืนว่า จะให้คืนแก่บุคคลใดหรือหากไม่มีการขอคืนบุคคลใดจะมีอำนาจฟ้องเรียกคืนจากผู้เอาเงินสดไป เพราะจะมีเพียงบุคคลเดียวเท่านั้นที่มีอำนาจฟ้อง ในกรณีที่ทั้งธนาคารและลูกค้ายื่นฟ้อง ศาลจะพิพากษาให้ชำระเงินคืนแก่บุคคลใดในสองคนนี้ จะเห็นได้ว่าเงินสดในเครื่องฝาก-ถอนเงินอัตโนมัติเป็นของธนาคาร หากมีบุคคลใดลักไป ธนาคารย่อมเป็นผู้เสียหาย จึงแยกพิจารณา ดังนี้

1. กรณีเจ้าของบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ไม่มีส่วนรู้เห็นในการใช้บัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ไปถอนเงินสดต้องถือว่าเกิดความเสียหายต่อธนาคารผู้เป็นเจ้าของเงิน เจ้าของบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์หาใช้ผู้เสียหายแต่อย่างใด

2. กรณีเจ้าของบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์เห็นในการถอนเงินสด เจ้าของบัตรจะเป็นผู้เสียหายจะต้องรับผิดชอบต่อธนาคาร ธนาคารไม่ใช่ผู้เสียหายที่อาจเรียกคืนจากคนลักไป เช่น

2.1 มอบบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ให้ไป

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 671/2539 การที่จำเลยรับอาสาว่าจะนำบัตรบริการเงินด่วนของผู้เสียหายไปตรวจสอบยอดเงินในบัญชีเงินฝากแต่กลับนำบัตรบริการเงินด่วนดังกล่าวไปเบิกถอนเงินจากตู้เอ.ที.เอ็ม.ของธนาคารเป็นพฤติการณ์ที่ถือได้ว่าจำเลยหลอกลวงเอาบัตรบริการเงินด่วนของผู้เสียหายเพื่อนำไปใช้เบิกถอนเอาเงินจากตู้เอ.ที.เอ็ม.และการที่จำเลยใช้บัตรบริการเงินด่วนของผู้เสียหายเบิกถอนเงินถือได้ว่าเงินที่จำเลยเบิกถอนจากตู้เอ.ที.เอ็ม.เป็นเงินของผู้เสียหาย การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานฉ้อโกง แม้โจทก์จะฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานลักทรัพย์แต่ทางพิจารณาได้ความว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานฉ้อโกงศาลก็ลงโทษจำเลยฐานฉ้อโกงได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 192 วรรคสาม

2.2 ใช้บัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์แล้วลืมไว้เป็นเหตุให้มีผู้ถอนเงินไป

ตัวอย่างเช่น กรณีผู้เสียหายนำบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้เบิกถอนเงินผ่านเครื่องฝาก-ถอนเงินอัตโนมัติแล้วลืมรับบัตรจากเครื่องกลับไป จำเลยสบโอกาสจึงลักบัตรเครดิตดังกล่าวไปใช้ในการลักทรัพย์เบิกถอนเงินออกจากบัญชีเงินฝากของผู้เสียหายโดยทุจริตในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย ธนาคาร ก. ผู้อื่นและประชาชน ในกรณีเช่นนี้เจ้าของบัตรเครดิตเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานลักทรัพย์โดยการเบิกถอนเงินผ่านเครื่องฝาก-ถอนเงินอัตโนมัติ เนื่องจากเหตุแห่งการลักทรัพย์โดยการเบิกถอนเงินดังกล่าวมิได้เกิดจากความผิดของธนาคาร หากแต่เกิดจากความประมาทเลินเล่อของผู้เสียหายที่ลืมบัตรเครดิตทิ้งไว้ที่เครื่องฝาก-ถอนเงินอัตโนมัติ เจ้าของบัตรเครดิตจึงเป็นผู้เสียหายในคดีนี้ (ตามนัยของคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2512/2550)

2.3 ให้อื่นรัฐรหัสบัตรเครดิต หากบุคคลนั้นลักบัตรไปถอนเงินสด

ตัวอย่างเช่น กรณีเจ้าของบัตรเครดิตได้เคยใช้บุคคลใกล้ชิดไปเบิกถอนเงินผ่านเครื่องฝาก-ถอนเงินอัตโนมัติโดยการบอกรหัสบัตรเครดิตให้แก่บุคคลดังกล่าว ต่อมาบุคคลนั้นได้ลักบัตรเครดิตไปใช้เบิกถอนเงินออกจากบัญชีเงินฝากของเจ้าของบัตรไปโดยทุจริต กรณีเช่นนี้เจ้าของบัตรเครดิตเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานลักทรัพย์โดยการเบิกถอนเงินผ่านเครื่องฝาก-ถอนเงินอัตโนมัติ เนื่องจากเป็นความประมาทเลินเล่อของเจ้าของบัตรที่ให้บุคคลอื่นทราบรหัสบัตรเครดิตซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่ไม่ควรแจ้งให้บุคคลอื่นทราบ ความเสียหายดังกล่าวมิได้เกิดจากความผิดพลาดของธนาคาร ธนาคารจึงมิใช่ผู้เสียหายที่มีอำนาจฟ้อง เป็นต้น

คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับที่หมายเหตุนี้ จำเลยเข้าไปลักบัตรเครดิตของลูกค้า (ผู้เสียหายที่ 2) แล้วเอาไปเบิกถอนเงินสดไปจากวงเงินเครดิตของลูกค้า กรณีนี้มีได้เกิดจากความผิดของลูกค้า ดังนั้น ลูกค้าจึงมิได้เป็นผู้เสียหาย หากแต่ธนาคารซึ่งเป็นเจ้าของเงินเป็นผู้เสียหายจากการเบิกถอนเงิน จึงต้องคืนให้แก่ธนาคารหาใช้คืนแก่ลูกค้าไม่